

Mottagare

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Specialpedagogisk verksamhet, Wisbygymnasiet

Förslag till beslut

- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar om förstärkt grundbelopp (strukturbidrag) för specialpedagogisk verksamhet i gymnasieskolan läsåret 2023/2024 i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande.
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fastställer strukturbidraget till 85 000 kronor per elev från och med juli 2023 för kommunala huvudmän och fristående skolor.
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden uppdrar åt utbildnings- och arbetslivsförvaltningen att följa upp specialpedagogisk verksamhet inför kommande års budgetplanering.

Sammanfattning

Enligt Skollagen 3 kap 2 § har alla elever rätt till ledning och stimulans i sitt lärande och sin personliga utveckling för att utifrån sina egna förutsättningar kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. För att uppfylla kravet startar Wisbygymnasiet läsåret 2023/24 en specialpedagogisk verksamhet (SPV) för elever med autismspektrumtillstånd (AST). Verksamheten organiseras så att eleverna säkerställs ett stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka konsekvenserna av deras funktionsnedsättning. På grund av behov av ökad personaltäthet och anpassade lärmiljöer anhålls om ett särskilt strukturbidrag för eleverna i verksamheten.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen föreslår att strukturbidraget införs i form av en fast ersättning för elever på samhällsvetenskapsprogrammet som undervisas i en SPV-grupp. Strukturbidraget ska gälla från och med juli 2023 och omfatta såväl skolor i egen regi som fristående skolor.

Vidare föreslås gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fastställa strukturbidraget till 85 000 kronor per elev och år. Storleken på strukturbidraget baseras på budgeterade kostnader i Wisbygymnasiets regi för specialpedagogisk verksamhet. Strukturbidraget utgörs av den merkostnad som verksamheten har utöver fastställd elevpeng. Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen ämnar utföra en ekonomisk uppföljning efter läsåret 2023/2024 gällande budgeterade medel och faktiska kostnader, enligt uppdrag av nämnden.

Baserat på fastställda kvalitetskriterier ges samma möjlighet till fristående skolor att bedriva specialpedagogisk verksamhet inom det samhällsvetenskapliga programmet.

Bakgrund

Autismspektrumtillstånd (AST) är ett samlingsnamn för funktionsnedsättningar som innebär svårigheter med socialt samspel och ömsesidig kommunikation. Personer med AST har ofta utmaningar i att se sammanhang, förstå hur andra människor tänker och känner, generalisera och förutse vad som kommer hända, vara flexibel, förstå social kommunikation samt att planera och organisera. AST kan förekomma som isolerad funktionsnedsättning, men det är vanligt att tillståndet uppträder tillsammans med en eller flera andra medicinska, utvecklingsrelaterade eller psykiatriska diagnoser såsom språkstörning, ADHD, tvångssyndrom, depression eller ångeststörningar. AST är något man föds med och som består livet ut.

Antal elever med autismspektrumtillstånd med behörighet till gymnasieskolan antas öka under de närmaste åren. Detta som en konsekvens av en förändrad organisation på grundskolan, med särskilda undervisningsgrupper och ett anpassat arbetssätt. I dagsläget finns ingen motsvarande verksamhet inom gymnasieskolan, utan de elever med AST-diagnos som nått behörighet, studerar i ordinarie klasser och undervisningsgrupper med särskilt stöd av specialpedagoger. En inventering av hur andra kommuner hanterar målgruppen har genomförts för att ta del av erfarenheter, utmaningar och framgångsfaktorer.

Specialpedagogisk verksamhet

Wisbygymnasiet planerar att inför läsåret 2023/24 starta en specialpedagogisk verksamhet (SPV) på samhällsvetenskapsprogrammet för elever med AST-diagnos och med särskilda behov av struktur, individuella anpassningar och en lugn studiemiljö. Utbildningen utformas efter varje elevs unika förutsättningar och behov; detta med utgångspunkt i engagemang, bemötande, individualisering och trygghet. Vidare knyts utökad specialpedagogisk kompetens till gruppen. Målet är att eleverna ska utveckla de kunskaper, färdigheter och förmågor som krävs för att ta sig vidare i livet. Utbildningen genomförs i hemklassrum med egna arbetsplatser på en avskild plats i skolan, samt med möjlighet till separat in- och utgång. Elever kommer att kunna äta skollunch i nära anslutning till klassrummet.

Kvalitetskriterier

Ett antal kvalitetskriterier har formulerats i samråd med Specialpedagogiska skolmyndigheten samt ett flertal gymnasieskolor med en redan utarbetad SPV-organisation. Förvaltningen föreslår att dessa kriterier ska gälla för samtliga huvudmän.

Eleverna i målgruppen ska

- ha en färdigutredd och dokumenterad diagnos inom AST samt behov av omfattande anpassningar och särskilt stöd
- vara behöriga och antagna till samhällsvetenskapsprogrammet
- ha behov av och få del av specialpedagogiska verksamhetsinsatser
- ska tilldelas ökade resurser avseende elevhälsa och studievägledning
- garanteras tid med en personlig mentor om minst 100 timmar per 8 elever och år.

Undervisningen ska

- i huvudsak (minst 1900p och 1900 timmar) bedrivs i en särskild undervisningsgrupp om max 8 elever
- genomförs av legitimerade lärare med specialkompetens inom AST
- bedrivs i en anpassad lärmiljö i form hemklassrum med personliga arbetsplatser.

En socialpedagog med tjänstgöringsgrad 1,0 ska vara knuten till verksamheten med uppgift att träna de färdigheter och förmågor som krävs för att ta sig vidare i livet.

För att ha rätt till strukturbidraget föreslår gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen att fristående huvudmän intygar att undervisningen sker enligt ovan fastställda kvalitetskriterier.

Personal

Den specialpedagogiska verksamheten kommer att ledas av ämnesbehöriga pedagoger med särskild AST-kompetens. Utifrån elevgruppens behov minimeras antal kontaktytor, bland annat

genom att ämneslärare med behörighet i flera ämnen undervisar eleverna. På grund av behov av stöd och trygghet på raster och vid förflyttningar kommer en socialpedagog att vara knuten till verksamheten. Sociala förmågor behöver tränas och stärkas, vilket förutsätter trygghet och gemenskap i elevgruppen. En nära samverkan mellan mentorer, elever och vårdnadshavare är av stor betydelse under hela gymnasietiden. Ett elevhälsoteam med specialpedagog, speciallärare, kurator, skolsköterska och skolpsykolog kommer att arbeta nära lärarna och socialpedagogen i syfte att bygga en god och kvalitativ verksamhet. Samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) har inletts och myndigheten kommer att stötta verksamheten genom handledning samt tillhandahålla fortbildning till berörd personal.

Val av gymnasieprogram och antagning

Timplanen på den specialpedagogiska verksamheten kommer att följa samhällsvetenskapsprogrammets (SA), inriktning samhällsvetenskap. För vissa elever kommer undervisningen att kunna förläggas över fyra år. SA är en bred utbildning där eleverna har möjlighet att göra flera personliga val för att profilera programmet mot t ex teknik, estetik och språk. Ansökan till utbildningen sker på samma sätt som till övriga program via gymnasieantagningen och urvalet görs utifrån behörighet till SA-programmet samt meritvärde. En kartläggning av målgruppen visar behov av ca 8 platser per år.

Elever med AST-diagnos som inte uppnår gymnasiebehörighet ansöker liksom tidigare till Wisbygymnasiets introduktionsprogram, individuellt alternativ (IMA).

Ekonomi

Av utbildningens 2500 poäng kommer kurser motsvarande minst 1900 poäng att genomföras i en särskild undervisningsgrupp om max 8 elever. Språk- och programfördjupningskurser samt kurser

inom det individuella valet bör för vissa elever kunna genomföras i samläsningssgrupper. För att träna och stärka elevernas sociala förmågor är det nödvändigt att en socialpedagog knyts till verksamheten.

Den ökade personaltätheten innebär att strukturbidraget för målgruppen behöver fastställas till 85 000 kr. Kostnaderna för strukturbidraget baseras på undervisningsgrupper om i genomsnitt 7 elever över 3 år. Förvaltningen kommer att noga följa utvecklingen av såväl antalet inskrivna elever med strukturbidrag som antalet erbjudna platser, liksom uppskattade kostnader i förhållande till faktiska kostnader. Strukturbidraget medför merkostnader 2024 för förvaltningen med totalt 890 tkr.

Ersättningen till de fristående skolorna kommer att bestå av följande:

- Grundbeloppet och det föreslagna strukturbidraget
- Eventuellt tilläggsbelopp
- Momskompensation

Nivån på strukturbidraget fastställs årligen av gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Strukturbidraget utgår från förvaltningens egen resursfördelning till skolor i egen regi. Tabellen redovisar resursfördelningen per kostnadsslag.

Kostnadsslag	Budgeterade kostnader, tkr/elev och år
Overhead*	26
Personal	127
Övriga kostnader	7
SUMMA	160
Grundbelopp SA (2022)	75
Strukturbidrag	85

* Ledning, administration, elevhälsa, studie- och yrkesvägledning etc

Bedömning

För att uppfylla gällande lagstiftning att så långt som möjligt motverka konsekvenserna av funktionsnedsättningen, krävs en anpassad lärmiljö för elever med AST med ökad personaltäthet. Det är förvaltningens bedömning att en specialpedagogisk verksamhet med en annan resurstilldelning är en förutsättning för att uppfylla regelverket och att ett strukturbidrag behöver fastställas i enlighet med förslaget.

Perspektiven ekonomi, processer, medarbetare, samhälle, genus och landsbygd har beaktats vid framtagandet av skrivelsen.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Hanna Sällström Jonasson
Tf utbildningsdirektör